

Aan de informateur, mw. drs. E.I. Schippers

12 april 2017

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018 2500 EA Den Haag

Geachte mevrouw Schippers,

Aanzet tot nieuw Pachtstelsel

Aanleiding

De evaluatie van het in 2007 herziene pachtstelsel is nog steeds niet afgerond maar op voorhand is er behoefte en zelfs noodzaak om de pachtwetgeving te herzien. De ontwikkelingen in het verleden en ook naar de toekomst noodzaken bijstellingen zodat het financieringsinstrument pacht als grondgebruikstitel aan de Nederlandse land- en tuinbouw kan bijdragen. De BLHB wenst op korte termijn maatregelen om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen en voor de langere termijn een structurele herziening van het huidige pachtstelsel.

Ontwikkelingen

In 2013 en begin 2014 is gewerkt aan de toen al uitgestelde evaluatie van het herziene pachtstelsel in 2007. Dit proces is nog steeds niet afgerond en inmiddels is een initiatief genomen om tot een andere inrichting van het pachtstelsel te komen. Verpachters en pachters hadden over de opzet en de uitgangspunten, het zogenaamde deelakkoord 'Spelderholt', medio 2014 consensus behalve over de overgangperiode voor de huidige prijsbepaling van reguliere pacht. Het deelakkoord had als doel het stimuleren van (het afsluiten van) langlopende overeenkomsten en het inperken van kortlopende overeenkomsten. Het probleem van de tweeslachtigheid van het huidige systeem zou daarmee worden opgelost.

De wijze waarop het inperken van de kortlopende overeenkomsten werd voorgesteld, werd nadien door verpachters afgewezen. Een alternatief daarvoor blijkt tot op het heden niet op de steun van alle partijen te kunnen rekenen. Inmiddels zijn er drie jaar verstreken en een oplossing wordt op korte termijn niet verwacht. Indien deze in 2017 wordt gevonden dan zal het nog enige tijd, minstens twee jaar, vergen voordat de herziening van de wet tot stand is gekomen.

Het grondgebruik is in de afgelopen 4 jaar gewijzigd. Het areaal met langlopende overeenkomsten inclusief eigendom is met 5% afgenomen en kortlopende overeenkomsten zijn met 9% toegenomen. Voor de bedrijfscontinuïteit is dit een ongewenste ontwikkeling, deze wordt zelfs aangetast. Het financieren op kortlopende overeenkomsten is niet mogelijk en het areaal van het landbouwbedrijf kan ieder jaar variëren zodat de bedrijfsvoering jaarlijks moet worden aangepast. Voor de grondgebonden veehouderij betekent dit jaarlijkse fluctuaties in het aantal dieren en akkerbouwbedrijven hebben in toenemende mate problemen om het bouwplan rond te kunnen zetten, terwijl de vaste kosten van de bedrijfsvoering gelijk blijven. Daarbij komt dat de pacht prijs voor kortlopende overeenkomsten aanmerkelijk hoger is dan voor langlopende overeenkomsten.

In toenemende mate is beleid, regel- en wetgeving voor de agrarische sector gericht op langdurig grondgebruik. De wet grondgebonden veehouderij is daarvan een voorbeeld, maar ook de vergoedingen van het GLB vragen een langdurig gebruik. Op dit moment is duurzaam bodembeheer in de agrarische sector een belangrijk thema. De ervaring leert dat kortlopende overeenkomsten een negatieve bijdrage leveren aan duurzaam bodembeheer en bodemvruchtbaarheid. Deskundigen en diverse rapporten onderschrijven dit en stellen zelfs dat kortlopende overeenkomsten tot afbreuk van de bodemkwaliteit leidt.

Wensen

Tegen deze achtergrond wenst BLHB dat langlopende overeenkomsten worden gestimuleerd en kortlopende overeenkomsten minder aantrekkelijk worden.

Dit bevordert de bedrijfscontinuïteit, levert een bijdrage aan duurzaam bodembeheer en past binnen de kaders van diverse beleidsdoelen en (nieuwe) wet- en regelgeving.

Voor de korte termijn is het noodzakelijk om een prijsbeheersing voor kortlopende overeenkomsten in te stellen. Dit kan met de huidige pachtregel vrij eenvoudig via een AMvB worden geregeld. Het BLHB-voorstel 'Pachtprijsbeheersing geliberaliseerde pacht' kan als leidraad dienen.

Voor de langere termijn wenst de BLHB een herziening van de pachtwetgeving. Het deelakkoord van Spelderholt kan daarvoor als basis dienen. De BLHB heeft op basis van de basisuitgangspunten van dit deelakkoord, een uitwerking opgesteld.

Hoogachtend,

Ir P.J. van der Eijk
Voorzitter BLHB
(www.blhb.nl)
0625277783